

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การให้คุณค่าและการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิก
ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาว เกษณา แซ่ลือ

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพรรณ พุ่มอากรณ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร ตันมขยกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประคิม สุขฉายา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒวัฒน์ เสนารัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการให้คุณค่าและการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาสารนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในทุกงานการพยาบาล ประกอบด้วยหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 85 คนและพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในแผนกเดิมเป็นเวลามากกว่า 5 ปีติดต่อกัน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบการจัดชั้นภูมิ จำนวน 223 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดการให้คุณค่าและการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิก ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างแบ่งเป็น ด้านการช่วยเหลือ ด้านการสอน ด้านการวินิจฉัยและเฝ้าระวัง ด้านการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำแผนการรักษาและการพยาบาลไปปฏิบัติและติดตามผล ด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาช (Cronbach's coefficient alpha) ของการให้คุณค่าและการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกแต่ละด้านอยู่ระหว่าง .74-.93 แบบสอบถามที่ส่งกลับคืนและมีข้อมูลสมบูรณ์จำนวน 297 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยให้คะแนนคุณค่าบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิก ด้านการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำแผนการรักษาและการพยาบาลไปปฏิบัติและติดตามผล ด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน ในระดับสูงมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.77, 3.68, 3.59 และ 3.67 ตามลำดับ) ด้านการช่วยเหลือ ด้านการสอน ด้านการวินิจฉัยรวมทั้งการเฝ้าระวัง ในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.50, 3.44 และ 3.46 ตามลำดับ) และให้คะแนนการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกด้านการช่วยเหลือ ด้านการสอน ด้านการวินิจฉัยและการเฝ้าระวัง ด้านการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำแผนการรักษาและการพยาบาลไปปฏิบัติและติดตามผล ด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X}$ =3.09, 2.94, 3.07, 3.25, 3.14, 3.24 และ 3.34 ตามลำดับ)

2. พยาบาลประจำการให้คะแนนคุณค่าบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิก ด้านการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำแผนการรักษาและการพยาบาลไปปฏิบัติและติดตามผล และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน ในระดับสูงมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.68, 3.57 และ 3.52 ตามลำดับ) ด้านการช่วยเหลือ ด้านการสอน ด้านการวินิจฉัยและการเฝ้าระวัง ด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ ในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.31, 3.29, 3.40 และ 3.46 ตามลำดับ) และให้คะแนนการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกด้านการช่วยเหลือ ด้านการสอน ด้านการวินิจฉัยและการเฝ้าระวัง ด้านการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการนำแผนการรักษาและการพยาบาลไปปฏิบัติและติดตามผล ด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน ในระดับบ่อยครั้ง ($\bar{X}$ = 2.98, 2.80, 3.02, 3.15, 3.01, 3.00 และ 3.09 ตามลำดับ)

3. หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ ให้คะแนนคุณค่าบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกด้านการสอน และด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.18$ และ 1.97 ตามลำดับ) และให้คะแนนคุณค่าบทบาทด้านการช่วยเหลือ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.15$ และ 2.66 ตามลำดับ)

4. หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ ให้คะแนนการปฏิบัติบทบาทผู้ชำนาญทางคลินิกด้านการตรวจตราและการประกันคุณภาพของการบริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาสมรรถนะของตนเองและสถาบัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.95$ และ 3.44 ตามลำดับ)

Thesis Title Valuing and Role Performance as Expert Clinician of Professional Nurses in
Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Gedsana Saloa

M.N.S. Nursing Administration

Examining Committee :

Asst. Prof. Orapun Pumarporn	Chairman
Lecturer Dr. Ouyporn Tonmukayakul	Member
Assoc. Prof. Udomrat Sangounsiritham	Member
Asst. Prof. Dr. Prakin Suchaxaya	Member
Asst. Prof. Wilawan Senaratana	Member

Abstract

The purposes of this study were to examine the valuing and role performance as expert clinician among professional nurses in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. The subjects were 85 head nurses and 223 staff nurses practicing in all nursing sections and had experiences in his and her nursing sections more than 5 years. Subjects were selected by using the stratified random sampling method. The research instruments used for data collection were the Biographic Data Questionnaire and valuing and role performance as expert clinician, a measure developed by the researcher. Reliability of role valuing as helping, teaching, diagnosis, management of change, administering therapeutic interventions, quality assurance and organizational and work role competencies were obtained between .74-.93 by means of Cronbach's alpha coefficient. Two hundred and ninety seven returned and completed.

The statistics used in this study were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test. The results of this study were:

1. Head nurses scored a high to the highest role valuing in regard to specific domains, management of change, administering therapeutic interventions, quality assurance and organizational and work role competencies ($\bar{X}$ =3.77, 3.68, 3.59, 3.67 respectively) and helping, teaching and diagnosis. ($\bar{X}$ =3.50, 3.44, 3.46 respectively) They scored level of role performance as occurring fairly often in regard to specific domains as helping, teaching, diagnosis, management of change, administering therapeutic interventions, quality assurance and organizational and work role competencies. ($\bar{X}$ =3.09, 2.94, 3.07, 3.25, 3.14, 3.24, 3.34 respectively)

2. Staff nurses scored a high to the highest role valuing in regard to specific domains, management of change, administering therapeutic interventions, and organizational and work role competencies ($\bar{X}$ =3.68, 3.57, 3.52 respectively) and helping, teaching, diagnosis and quality assurance. ($\bar{X}$ =3.31, 3.29, 3.40, 3.46 respectively) They scored level of role performance as occurring fairly often in regard to specific domains as helping, teaching, diagnosis, management of change, administering therapeutic interventions, quality assurance and organizational and work role competencies ($\bar{X}$ =2.98, 2.80, 3.02, 3.15, 3.01, 3.00, 3.09 respectively)

3. There was a significant difference between the scoremean of role valuing of the head nurse and staff nurses about teaching and quality assurance ($p < .05$), helping and organizational and work role competencies ($p < .01$).

4. There was a significant difference between the scoremean of role performance of the head nurse and staff nurses about quality assurance and organizational and work role competencies ($p < .01$).